

Hvem kan man diskutere taushetsbelagte opplysninger med?

Kommunal Rapport 15.03.2021, Jan Frithjof Bernt, professor emeritus ved Universitet i Bergen

Det vil også kunne være situasjoner der en folkevalgt kan ha behov for å forelegge taushetsbelagt informasjon for partifeller i andre organer, for å få råd og veiledning.

SPØRSMÅL: Kan en folkevalgt diskutere en taushetsbelagt sak med andre folkevalgte, som ikke sitter i samme organ som saken skal behandles i, uten å ta hensyn til taushetsbelagte opplysninger som fremkommer i saken? For eksempel i gruppemøter. Typisk for innad i samme parti å være enige om hva representanten i et politisk organ skal stemme ved behandlingen av saken.

SVAR: Dette er et vanskelig spørsmål, som det ikke er lett å gi et enkelt, uttømmende og sikkert svar på.

Utgangspunktet er bestemmelsen i [forvaltningsloven § 13](#) som fastsetter at «Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om» opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter denne bestemmelsen. «Andre» må i denne sammenheng bety også andre folkevalgte, men her har vi noen unntaksregler som kan komme inn i bildet.

Ett slikt unntak er bestemmelsen i § 13 a nr. 2 for situasjoner der «behovet for beskyttelse må anses varetatt ved at de gis i statistisk form eller ved at individualiserende kjennetegn er utelatt». Dette kan noen ganger ivaretas ved at man sletter eller unnlater å meddele navn, adresse, tittel mm, men forutsetningen må da være at saken ikke er så kjent, eller parten så lett gjenkjennelig, at anonymiseringen ikke vil fungere. Folkevalgte kan altså etter behov diskutere og få råd om en sak, i gruppemøte eller med enkeltpersoner, men må da være helt sikker på at det ikke er mulig å finne fram eller gjette seg til hvem saken gjelder, og det vil det vil svært ofte ikke.

I så fall blir spørsmålet rekkevidden av unntaksregelen i § 13 b nr. 2, som tillater at «opplysningene brukes for å oppnå det formål de er gitt eller innhentet for», blant annet «i forbindelse med saksforberedelse, avgjørelse, gjennomføring av avgjørelsen, oppfølging og kontroll». Dette er hjemmelen for å videreformidle taushetspliktbelagte opplysninger fra administrasjonen til folkevalgte som skal behandle saken, men da bare så langt det er nødvendig for en forsvarlig saksbehandling. Jf. her [kommuneloven § 11–13](#) andre avsnitt, som med henvisning til denne bestemmelsen fastslår at et folkevalgt organ «kan bare få innsyn i saksdokumenter som gir kunnskap om taushetsbelagte opplysninger når det er nødvendig for behandlingen av en konkret sak».

Denne unntaksregelen gjelder videre som utgangspunkt bare meddelelse til medlemmene av et folkevalgt organ som skal behandle den saken opplysningene knytter seg til, eller føre kontroll med det aktuelle saksområdet, samt varamedlemmer som er innkalt på grunn av forfall i organet. Det vil derfor som hovedregel være brudd på taushetsplikt også å meddele slike opplysninger til varamedlemmer som ikke skal delta ved behandlingen av den aktuelle saken, eller til medlemmer av andre organer med saksansvar for i større eller mindre grad overlapper det aktuelle saksforholdet. Hvis én og samme sak berører flere folkevalgte organers ansvarsområde, må administrasjonen eller organet selv vurdere hva som skal legges fram for hvert av disse – ut fra «nødvendighetskriteriet». Dette er ikke noe den enkelte folkevalgte kan ta ansvaret for å bestemme.

Så langt er jussen rimelig sikker, og her kan det være nærliggende å sette punktum. Men det vil også kunne være andre situasjoner der en folkevalgt kan ha behov for å forelegge slik

informasjon for partifeller i andre organer, for å få råd og veiledning. Dette kan være aktuelt særlig for folkevalgte fra parti med liten representasjon i det aktuelle organet, kanskje bare ett medlem, men også ellers i situasjoner der kompliserte og kontroversielle saker er til behandling

Loven gir altså adgang til å videreformidle slik informasjon «i forbindelse med saksforberedelse». Med dette tenker vi vanligvis først og fremst på saksforberedelse i tilsatt administrasjon, men her kan det hevdes at når et folkevalgt organ skal behandle en sak, bør også den enkelte medlems forberedelser til møtet anses som en del av saksforberedelsen, og at dette da kan innebære at det er behov for å konsultere andre for å be om råd. Det kan bety at bør være en åpning for at en folkevalgt videreformidler slik informasjon til enkeltpersoner, men da bare i den utstrekning dette er nødvendig for at hun skal være i stand til å foreta en selvstendig og velbegrunnet vurdering av saken.

Her er det viktig poeng at folkevalgte som ikke er medlem av det organ som skal behandle saken, vil ha taushetsplikt om det de får vite på denne måten, jf. innledningsordene i forvaltningsloven § 13, som pålegger tilsatte og folkevalgte plikt til å hindre at «andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om» slike forhold. Etter min mening betyr dette at det må være forsvarlig å forstå § 13 b nr. 2 slik at den gir en begrenset adgang til slik kommunikasjon mellom folkevalgte i ulike organer.

Konsultasjon med tilsatt ledelse i partiorganisasjon mm vil derimot være svært problematisk, rett og slett fordi at da har man ingen rettslig garanti for at ikke opplysningene lekker videre. Hvis det unntaksvis er tale om juridiske problemstillinger som ønskes avklart, vil det imidlertid være et mulig alternativ å engasjere en advokat, i og med at hun jo vil ha lovfestet taushetsplikt om alt hun får vite i den forbindelse.